

Cieszyn, 13 marca 2025

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII

W CIESZYNIE

Bogusław Kubica

-wg. rozdzielnika

Nasz znak: PIWet.CHZ.5100.02.5.2025

Dot. sprawy nr: pismo z dnia

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Cieszynie w związku z otrzymaną w dniu 7 marca 2025 informacją z UE o stwierdzeniu ogniska pryszczycy na Węgrzech, zwraca się z prośbą o rozpropagowanie informacji o pryszczycy wśród rolników i mieszkańców w sposób zwyczajowo przyjęty.

Pryszczycya (*Foot and mouth disease - FMD*) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą wirusową zwierząt parzystokopytnych domowych oraz dzikich. Na zakażenie najbardziej wrażliwe jest bydło, następnie świnie, owce i kozy. Chorobę wywołuje wirus z rodzaju *Aphthovirus* należący do rodziny *Picornaviridae*. Kraj, w którym wystąpi FMD, narażony jest na bardzo duże straty ekonomiczne w przemyśle mięsnym oraz hodowli, a także obowiązkową likwidację stad, w których stwierdzono zakażenie.

Informacje o pryszczycy oraz o zasadach ochrony zwierząt przed chorobą są dostępne na stronie Głównego Lekarza Weterynarii pod adresem:

<https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/pryszczycya>

W załączeniu przekazujemy ulotkę uzupełnioną o dodatkowe zapisy dotyczące dezynfekcji i bioasekuracji.

Rozdzielnik:

1. Urzędy miast i gmin powiatu cieszyńskiego
2. Lekarze wolnej praktyki
3. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Międzywiciu
4. Ubojnia bydła – PPHU Karol Chwastek
5. Strona PIW Cieszyn

**Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Cieszynie**

Z up.
Lek. wet. Katarzyna Dudzińska-Salamon
Z-ca Powiatowego Lekarza Weterynarii

Sporządziła: K.D.S

Powiatowy Inspektorat Weterynarii Bielska 3a, 43-400 Cieszyn

tel./fax: (33) 852 06 26 e-mail: cieszyn.piw@wetgiw.gov.pl

PRYSZCZYCA

Objawy pryszczycy

- okres inkubacji: bydło i świnie - do 14 dni (najczęściej od 3 do 8 dni), owce i kozy - do 21 dni,
- pęcherzyki, pęcherze i bąble występujące na w jamie gębowej, na wargach, języku, w okolicy otworów nosowych oraz na wymieniu, strzykach, w szparze międzyraccowej i na koronkach racic, po ich pęknięciu - nadżerki,
- temperatura ciała podwyższona o 1,5 - 2,5°C,
- obfite ślinienie, apatia
- spadek mleczości aż do całkowitego zaniku,
- utrudnione przeżuwanie i utrata łaknienia,
- otwieranie jamy ustnej z charakterystycznym cmokaniem,
- kulawizna jednocześnie na wiele kończyn, sztywny chód,
- wśród dorosłych zwierząt śmiertelność jest niewielka,
- zwierzęta młode (cielęta, prosięta, jagnięta) są bardzo wrażliwe i często padają z powodu zapalenia mięśnia sercowego bez innych oznak choroby.

Przebieg choroby

Bydło - przebieg choroby jest gwałtowny. Zakażenie szerzy się błyskawicznie i w ciągu 24-48 h w gospodarstwie mogą chorować wszystkie zwierzęta. Padnięcia dotyczą przede wszystkim młodych zwierząt i są najczęściej spowodowane wtórną infekcją bakteryjną.

Świnie - choroba rozprzestrzenia się błyskawicznie. U zwierząt obserwuje się trudności ze wstawaniem, występuje wysoka śmiertelność prosiąt ssących. Świnie stojące opierają się bardzo ostrożnie na racicach.

Owce i kozy - rozprzestrzenienie choroby w stadzie jest mniej gwałtowne niż u świń i bydła. Choroba przebiega łagodnie bez wyraźnie zaznaczonych objawów ogólnych i klinicznych. U owiec objawem, który powinien nasuwać podejrzenie pryszczycy jest nagłe wystąpienie kulawizny u znacznego odsetka zwierząt oraz wysoki wskaźnik jagniąt padłych w okresie wykotów.

Zmiany anatomopatologiczne

- zmiany na skórze i błonach śluzowych - pęcherze i nadżerki mogą występować w krtani, oskrzelach, przełyku, żołądku i jelitach, u przeżuwaczy w przedżołądkach, zwłaszcza na fałdach żwacza,
- u młodych zwierząt - powiększenie i zwyrodnienie mięśnia sercowego, w sercu obserwuje się naprzemienne występowanie jaśniejszych i ciemniejszych pól (serce tygrysie).

OCHRONA STAD PRZED ZAKAŻENIEM

- Zwierzęta wprowadzane do stad muszą pochodzić z wiadomego źródła
- Zwierzęta muszą być oznakowane
- W przypadku zakupu zwierząt z innych państw, muszą być zaopatrzone w świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny (w przypadku świń także w obrocie krajowym)
- Stosowanie paszy i ściółki pochodzących z wiadomego źródła
- Zapewnienie czystości i higieny w gospodarstwie
- Nieużywanie narzędzi i sprzętów z innych gospodarstw
- Stosowanie środków dezynfekcyjnych o pH kwaśnym poniżej 6 lub zasadowym powyżej 9
- **Skuteczne środki odkażające:**
 - **węglan sodu (Na_2CO_3) roztwór 4%**
 - **kwas octowy (CH_3COOH) roztwór 2%**
 - **podchloryn sodu (NaClO) roztwór 3%**
 - **peroxymonosiarczan potasu ($2\text{KHSO}_5 \cdot \text{KHSO}_4 \cdot \text{K}_2\text{SO}_4$) roztwór 1%**

niewrażliwy na rozpuszczalniki organiczne (np. alkohol), środki jodoformowe, fenol, czwartorzędowe związki amoniowe

Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa biologicznego.

